Súd:	Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka:	12C/27/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3518201564
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ing. Erika Trtalová
ECLI:	ECLI:SK:OSNM:2020:3518201564.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Ing. Erikou Trtalovou, v právnej veci žalobcov: 1/. X. S.O., J.. XX.XX.XXXX, G. K. XXXX, N. Y. M. X/ L. S., J.. XX.XX.XXXX, G. K. XXXX, N. Y., právne zastúpených: JUDr. Pavel Labáth, advokát, so sídlom Holíčska 13, Bratislava, proti žalovaným: X/ D. I., J.. XX.XX.XXXX, G. G. W. XXXX/XX, J. S. J. I., právne zastúpený: JUDr. Filip Vavričník, advokát, s sídlom Hurbanova 752/1, Nové Mesto nad Váhom a 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpený: JUDr. Baltazár Mucska, advokát, so sídlom Vajnorská 5, Bratislava, o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, t a k t o

r o z h o d o l :

I. Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 15.000,- Eur a žalobcovi 2/ sumu 15.000,- Eur v lehote do siedmych dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, na účet č. F. : N. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, I. I. I. M..N...

Plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Vo zvyšnej časti žalobný návrh zamieta.

III. Žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/ sa priznáva právo na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 20 %, ktoré je žalovaný 1/ a žalovaný 2/ povinný zaplatiť spoločne a nerozdielne k rukám právneho zástupcu žalobcov 1/ a 2/ v lehote do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca 1/ a žalobca 2/ sa žalobným návrhom doručeným súdu dňa 02.05.2018 domáhali, aby súd žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/, ako manželke zomrelého a žalobcovi 2/, ako dcére zomrelého K. S. každému sumu 25.000,- Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. V dôvodoch žalobného návrhu uviedol, že dňa 08.06.2015, v čase cca 15.20 hod. žalovaný 1/ viedol, ako vodič osobné motorové vozidlo H. V., D.: J. XXX G., K. U. Č.. XXX I. N. Q. N. Y. O. J. S. J. I., K.Č. J. XX,XX H. K. Q. E. v tiahlej ľavotočivej zákrute v dôsledku nedostatočného venovania sa vedeniu vozidla a nesprávneho spôsobu jazdy prešiel do protismerného jazdného pruhu a narazil do protiidúceho osobného motorového vozidla zn. Š. P. D.: J. XXX G., H. I. I. K. S., J.. XX.XX.XXXX a spolu s ním bol vo vozidle aj O. S.M., J.. XX.XX.XXXX. K. S. utrpel veľmi závažné zranenia, Ú.-H. Š. K. K., J. J. H. K. K. O. J. Q. XX:XX E.. L.. Žalovaný 1/ ako vodič porušil dôležité povinnosti uložené mu podľa zákona o cestnej premávke, na základe čoho bol trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. XT/XX/XXXX-XXX zo dňa 30.05.2016 uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia a prečinu ublíženia na zdraví. V čase dopravnej nehody malo osobné motorové vozidlo žalovaného 1/ uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou

motorového vozidla u žalovaného 2/. Úmrtím K. S. došlo k násilnému, náhlemu a neočakávanému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb. Jeho smrťou, ku ktorej došlo v dôsledku protiprávneho konania vinníka dopravnej nehody, bola spôsobená deštrukcia rodinných výsostne osobných medziľudských väzieb a došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov neodstrániteľná v dôsledku náhlej, nečakanej smrti. Následky prežívajú dodnes pocity hlbokého smútku, úzkosti a zúfalstva. Nebohý žil so žalobcami v rodinnom dome, boli jeho jedinými blízkymi príbuznými. Bol manuálne zručný, vykonával všetky práce okolo rodinného domu, menšie stavebné úpravy, opravy, práce v záhrade, práce okolo drobného zvieratstva. Bol v rodine jediným mužom, oporou dcére i manželke. Jeho smrťou stratili v podstate jediného muža v rodine. V súčasnosti sú obe pri viacerých fyzicky náročnejších prácach odkázané na cudziu pomoc, resp. si ju musia zaplatiť. Žalobcovia prežívajú emocionálne útrapy, stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať so zomrelým súkromný život. Strata najbližšieho člena rodiny sa u nich prejavila v rodinnej, osobnej aj emocionálnej oblasti, došlo aj k výraznému rodinnému a finančnému deficitu a zníženiu ekonomickej úrovne v rodine. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného 2/ v predmetnom konaní, poukázali na článok 3, ods. 1 smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 14. mája 2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernica Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktoré sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Túto skutočnosť podporuje aj povinnosť eurokonformného výkladu, ktorá je uložená najmä v prípade nejestvovania priameho účinku ustanovenia smernice, keď príslušné ustanovenie nie je dostatočne jasné, presné a bezpodmienečné na to, aby malo takýto účinok. Vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových vozidiel nemôžu obrať uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok (rozsudok Súdneho dvora C-537/03, body 27 a 28). Podľa bodu 27 - členské štátny musia vykonávať svoje právomoci v súlade s právom Spoločenstva, a teda s článkom 3 ods. 1 prvej smernice, článkom 2 ods. 1 druhej smernice a článkom 1 tretej smernice, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožnilo všetkým spolujazdcom, obetiam nehody spôsobenej vozidlom, odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. Bod 28 - vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových vozidiel, nemôžu obrať uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok. Usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, a preto musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Žalobcovia zároveň poukázali na uznesenie Ústavného súdu III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, v ktorom odmietol sťažnosť KOOPERATIVA poisťovne, a.s. a potvrdil názor okresného aj krajského súdu, že extenzívny výklad pojmu „škoda“ umožňuje zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôraznil vôľu úniového zákonodarcu, poukazujúc na to, že vnútroštátne orgány musia pri transpozícii smernice -zabezpečiť cieľ sledovaný smernicou s tým, že ak štát nerešpektuje cieľ proklamovaný smernicou, resp. túto transponuje nesprávne, rozhodujúci pre výklad vnútroštátnej normy je úmysel (výklad) úniového normotvorcu, a nie úmysel zákonodarcu. Preto nie je namieste súhlasiť s argumentom poisťovní, že zákonodarca nemal v úmysle zahrnúť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka do ustanovení o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Súd je tiež podľa čl. 144 Ústavy SR pri rozhodovaní viazaný nielen zákonmi, ale aj Ústavou SR, preto musí v súlade s čl. 7 ods. 2 Ústavy SR rešpektovať prednosť právne záväzných aktov EÚ pred zákonmi. Na základe uvedeného povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Záverom uviedli, že žalovaný 1/ by si mal uvedomiť, že to on svojím konaním, aj keď nedbanlivostným spôsobil smrť človeka, čo možno považovať za najzávažnejší škodlivý následok konania osoby. Usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, a preto musí byť predmetom poistného krytia. Ospravedlnenie žalovaného 1/ ako vinníka dopravnej nehody vzali na vedomie, avšak vzhľadom k závažnosti škodlivého následku

považujú ospravedlnenie ako satisfakciu v tomto prípade za nedostačujúce. Od úmrtia manžela a otca sú žalobcovia ochudobnené o zdieľanie prirodzených rodinných vzťahov, došlo k nezvratnej deštrukcii rodinných osobných, citových väzieb a vzťahov. Došlo aj k výraznému zníženiu finančnej a ekonomickej úrovni rodiny.

2. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobný návrh považuje v plnom rozsahu za nedôvodný a žiada žalobný návrh zamietnuť. S dôvodmi žalobcov uvedenými v žalobnom návrhu nesúhlasil, považoval ich za účelové a v rozpore so skutočným stavom veci. Poukázal na to, že sa obom žalobcom za smrť ich manžela a otca ospravedlnil v rámci výkonu probačného dohľadu, pričom ani jeden zo žalobcov voči nemu nevzniesol žiadne nároky. Z uvedeného dôvodu považuje žalobu za účelovú, s cieľom vymôcť od neho finančné prostriedky. Poukázal na to, že z jeho strany nešlo o úmyselné konanie, keďže mikrospánok sa môže stať každému. Taktiež niektoré argumenty nie sú podľa neho subjektívnymi dôvodmi žalobcov, ale všeobecnými frázami podávanými v obdobných žalobách, resp. opísanými z rozsudkov v obdobných veciach. Požadovanú sumu 50.000,- Eur nie je žalobcom schopný uhradiť, nakoľko je rozvedený a žije s 15- ročnou maloletou dcérou, t. č. poberá invalidný dôchodok vo výške XXX,XX Eur mesačne, nevlastní žiadnu nehnuteľnosť ani majetok väčšej hodnoty ani úspory. Do novembra 2018 bol poberateľom podpory v nezamestnanosti vo výške XXX,- Eur mesačne a od 01.11.2018 pracuje s mesačným príjmom XXX,- Eur. Jeho mesačné výdavky sú XXX,XX Eur, predstavujú: nájom bytu, internát a strava pre dcéru, splátka úveru. Finančne ho podporujú rodičia. Zároveň poukázal na to, že prípadná nemajetková ujma v zmysle žaloby by mala byť uhradená z jeho povinného zmluvného poistenia žalovaným 2/. Záverom poukázal na absenciu preukázania tvrdených skutočností zo strany žalobcov, čiže citovej ujmy v rozsahu, ako ju popisujú, čiže dopad a dôsledky, ktoré vznikli, ako i kauzálne súvislosti s uvedeným zásahom, ktorý si uplatnili. Podľa neho malo byť vykonané šetrenie k otázke, či žalobcom bolo poskytnuté plnenie z iného poistenia, teda či zosnulý mal pre prípad úmrtia uzavreté poistenie, aby nárok nebol duplicitne uplatnený. Žalovaný 1/ sa pripojil k vznesenej námietke premlčania. Má za to, že žalobcovia sa domáhajú hlavne majetkovej náhrady škody a z ich výpovedí nevyplynulo, že by predmetný zásah bol zásahom, ktorý by pociťovali ako citový. Uviedol, že žalobcovia nevyhľadali odbornú lekársku pomoc, či už psychológa alebo psychiatra, dlhodobo sa neliečia na psychické útrapy, preto s ohľadom na preukázanie vzniku emocionálnych útrap nepovažuje dôkazné bremeno žalobcov za naplnené. Súčasne poukázal na tvrdenie žalobcu 1/, že trest, ktorý dostal žalovaný 1/ v trestnom konaní považuje za dostatočný, z čoho vyplýva určitá morálna satisfakcia za protiprávne konanie žalovaného 1/. Z rozsudku NS SR predloženého žalobcom vyplýva, že nemajetkovú ujmu spočívajúcu zásahom do osobnostných práv priznáva súd z dôvodu ochudobnenia o rozvoj citových väzieb s najbližšou rodinou. Žalobcovia v konaní nepreukázali existenciu týchto väzieb a ujmu z ich pretrhania. Samotný fakt biologickej spriaznenosti ešte sám o sebe nepreukazuje spriaznenosť citov. Mali by pretrvávať citové zranenia u žalobcov, čo v ich výpovediach nebolo badateľné. Obaja pracujú, žijú svoj život, zvýšili sa ich príjmy, v bežnom živote neboli stratou najbližšieho obmedzení, okrem výpadku príjmu zosnulého.

3. Žalovaný 2/ vyjadril nesúhlas s podaným žalobným návrhom v celom rozsahu. Má za to, že nie je daná pasívna vecná legitimácia žalovaného 2/. Považuje celý nárok za premlčaný a uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy za vysokú. Argumentáciu obhajujúcu pasívnu vecnú legitimáciu poisťovní pri náhrade nemajetkovej ujmy pri povinnom zmluvnom poistení motorového vozidla považuje za aplikáciu extenzívneho eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „Zákon o PZP“). Zastáva právny názor, že slovenská právna úprava nezahŕňa právo na ochranu osobnosti a z nej vyplývajúci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri porušení tohto práva pod náhradu škody, ktorú je možné uplatniť z povinného zmluvného poistenia, preto záver o existencii pasívnej legitimácie žalovaného 2/ nie je správny. Podľa žalovaného 2/, ak určitá konkrétna osoba zasiahne do osobnostných práv inej osoby, ktorých porušenie je dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy, pričom tento zásah a teda i zodpovednosť zaň, nie je možné preniesť na iný tretí subjekt, a to ani v prípade, ak ide o poisťovateľa zodpovedného subjektu, ak nemajetková ujma nie je výslovne predmetom poistenia. Trval na názore, že nemajetková ujma nie je krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.04.2011, podľa ktorého v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv, je v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka nositeľom hmotnoprávnej povinnosti len subjekt, ktorý neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobil. Tiež rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016, podľa ktorého keďže

slovenské právo neupravuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia. Podľa žalovaného 2/, nie je možné subsumovať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniknutý z dôvodu neoprávneného zásahu do tzv. osobnostných práv pod pojem „škoda na zdraví“ uvedený v § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP, pričom toto subsumovanie sa nedá zdôvodniť ani eurokonformným výkladom predmetného ustanovenia, nakoľko smernice, ktoré sa týkajú poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla hovoria o „poistení zodpovednosti za škodu“, o „náhrade škody“ a „odškodnení poškodených osôb“, teda sa zaoberajú poistením zodpovednosti za škodu a nie poistením nárokov vzniknutých z iného titulu než je zodpovednosť za škodu. Podľa žalovaného 2/, povinné zmluvné poistenie kryje nároky z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie však iné prípadné nároky vzniknuté z iného titulu. Žalovaný 2/ ďalej uviedol, že v prípade uznania jeho pasívnej vecnej legitimácie má za to, že nárok musí byť zamietnutý ako premlčaný. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčí vo všeobecnej trojročnej dobe. Poukázal na zákon o PZP, ktorý jednoznačne v § 15 ods. 2 ustanovuje, že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Primárne toto ustanovenia hovorí len o škode a nie o náhrade nemajetkovej ujmy, a preto nemožno aplikovať inštitút premlčania nemajetkovej ujmy na premlčanie nemajetkovej ujmy, ktorá je pri takomto posúdení vyhodnotená ako škoda na účely PZP. Ak súd prijme záver, že nemajetkovú ujmu, resp. jej náhradu je možné subsumovať pod túto škodu, tak je jediný možný správny a logický záver, že premlčanie bude v intenciách ostatných škôd nahrádzaných z PZP motorového vozidla, to ako dvojročná doba subjektívna, ak aj trojročná, resp. desaťročná doba objektívna. Poukázal na to, že poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická osoba alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúcu nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednostnom subjekte a o jeho zodpovednosti. Žalovaný 2/ podotkol, že nijako nezasiahol do práv žalobcov na rozdiel od žalovaného 1/ a jeho zodpovednosť bola súdom priznaná cez ustanovenia zákona o PZP, preto i uplatňovaný inštitút premlčania musí byť v súlade s týmto záverom. Žalovaný uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch považuje za neprimerane vysokú. Účelom náhrady nie je nahrádzať materiálne veci (byt, auto apod.), jej účelom je kompenzácia zásahu osobnostnej sféry. Žalobcami uplatnená náhrada je podľa neho v rozpore s účelom samotného inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy. Nepochybuje, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov, najmä do práva na rodinný život. Považoval za nevyhnutné zdôrazniť, že nie je možné zamieňať náhradu nemajetkovej ujmy za kompenzáciu nákladov na pokrytie majetkových potrieb, resp. nasledujúcich aktivít a nákladov žalobcov. Na strane žalobcov by sa malo prihliadať na intenzitu vzťahu so zomrelým (kedy nižšia intenzita vzťahu musí zákonite smerovať k nižšej priznanej čiastke), vek zomrelého a pozostalých (keď strata rodiča je iná u batoľaťa, iná u dieťaťa školského veku a iná u dospelej spolu žijúcej dcéry), morálne zadosťučinenie (odsúdenie v trestnom konaní, postoj žalovaného k udalosti, ktorá viedla k usmrteniu osoby, ospravedlnenie, prejav ľútosti a pod.). Argumenty žalobcov zdôvodňujúce uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy smerovali k hmotnej závislosti na nebohom. Rovnako účel použitia prípadne priznaného nároku je v rozpore s týmto inštitútom náhrady nemajetkovej ujmy. Na strane žalovaného treba zohľadniť najmä postoj žalovaného (ľútosť, náhradu škody, ospravedlnenie), dopad udalosti do sféry pôvodu, majetkové pomery žalovaného. Napriek situácii, kedy legislatíva výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných obete dopravnej nehody explicitne nerieši ani nelimituje a ponecháva ju výlučne na voľnej úvahe súdov. Náhradu uplatnenú žalobcami považuje za neprimerane vysokú najmú s poukazom na okolnosti prezentované žalobcami, ktoré nedokázali svoj nárok osvedčiť. Uplatnenie nemajetkovej ujmy z ich strany smeruje len k získaniu majetkového prospechu, ich argumenty smerovali k ich hmotnej závislosti na nebohom. Má za to, že citová väzba, jej intenzita ako aj jej pretrhnutie nebolo v konaní preukázané.

4. Súd vykonal dokazovanie v súčinnosti strán sporu výsluchom žalobcu 1/, žalobcu 2/ a žalovaného 1/, oboznámením žalobného návrhu v spojení s písomným vyjadrením strán sporu, trestného rozkazu, listu o prehliadke a štatistickým hlásením, úmrtného listu, sobášneho a rodného listu, potvrdenia S. N. Y., obsahu spisov tunajšieho súdu sp. zn. XXPr/XX/XXXX, N.. L.. XXNt/XX/XXXX M. N.. L.. XT/XX/XXXX a zistil skutkový stav veci.

5. Žalovaný 1/ ako vodič osobného motorového vozidla dňa XX.XX.XXXX I. Č. U. XX.XX E.. I. Q. S. I. H. V., D.I.: J. XXX G., K. U. Č.. XXX I. N. Q. N. Y. O. J. S. J. I., K. J. XX,XX H. K. Q. E. v tiahlej ľavotočivej zákrute v dôsledku nedostatočného venovania sa vedeniu vozidla a nesprávneho spôsobu jazdy prešiel do protismerného jazdného pruhu a narazil do protiidúceho osobného motorového vozidla zn. Š. P. D.: J. XXX G., ktoré viedol vodič K. S., J.. XX.XX.XXXX a spolu s ním bol vo vozidle aj O. S., J.. XX.XX.XXXX. K. S. utrpel veľmi závažné zranenia, Ú.-H.Á. Š. K. K., J. J. H. K. K. O. J. Q. XX:XX E.. L.. Žalobca 1/ je manželkou nebohého a žalobca 2/ je dcérou nebohého. Žalovaný 2/ bol povinným zmluvným poisťovateľom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou osobného motorového vozidla žalovaného 1/. Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporné.

6. Trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. XT/XX/XXXX-XXX L. O. XX.XX.XXXX bol žalovaný 1/ uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Zároveň jej súd nariadil ako súčasť probačného dohľadu povinnosť osobne sa ospravedlniť poškodenej - žalobca 1/. Žalovaný 1/ bol uznaný vinným zo spáchania prečinu na skutkovom základe, že dňa XX.XX.XXXX I. Č. M. Q. XX.XX E.. M. I. I. I. N. Q. N. Y. O. J. S. J. I.Á. Q. S. I., K. K. S. Č. E. I. H. XX,XX počas prejazdu tiahlej ľavotočivej zákruty v dôsledku nedostatočného venovania sa vedeniu motorového vozidla a nesprávneho spôsobu jazdy začala prudko meniť smer jazdy doľava, po čom s vozidlom prešla do protismernej časti cesty v čase, kedy sa v protismernom pruhu cesty nachádzalo protiidúce osobné motorové vozidlo K. S. a v ktorom bol spolujazdcom poškodený O. S., v dôsledku čoho došlo v protismernom pruhu cesty k čelnej zrážke daných motorových vozidiel, pri ktorej poškodený K. S. W. Ú.-H. Š. K. K. M. Ď. L. L., J. J.N. H. K. S. O. XX.XX.XXXX I. Č. Q. XX.XX E.. K. K. O. J. L. a poškodený O. S. utrpel zranenia: O. Ľ.M. J., K. V. M. Y. E. H., L. K. I. K. M. O. G. N. I., L. N., Y. V. I. Č. Q. I., L. E. I.M., Q. Q. K. M. Ľ. X., H. L. N. I. Q. Q. L., opakované hospitalizácie v nemocnici a dobu liečenia najmenej 119 dní a ktoré zranenia závažným spôsobom narušil obvyklý spôsob života poškodeného po dobu 55 dní.

7. Zo spisu sp. zn. XXPr/XX/XXXX vyplýva, že žalovaný 1/ sa podrobil probačnému dohľadu. Dňa 21.02.2017 žalovaný 1/ pri výsluchu pred probačným úradníkom uviedol, že si je vedomý súdom uloženej povinnosti, ospravedlniť sa poškodeným, čo by rád urobil osobne, chcel by sa s nimi stretnúť a veci si vyjasniť. Dňa 31.03.2017 pred probačným úradníkom sa žalovaný 1/ ospravedlnil žalobcovi 1/ s tým, že sa chcel ospravedlniť nie preto, že mu to prikázal súd, ale myslí ospravedlnenie úprimne, je mu ľúto, čo sa stalo a veľmi ho mrzí, čo sa stalo. Žalobca 1/ ospravedlnenie prijal.

8. Uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. XXNt/XX/XXXX-XX L. O. XX.XX.XXXX rozhodol o upustení od výkonu zvyšku nevykonaného trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá uloženého mu trestným rozkazom č. k. XT/XX/XXX-XXX L. O. XX.XX.XXXX a bola mu určená skúšobná doba vo výmere 30 mesiacov.

9. Žalobca 1/ vo svojej výpovedi uviedol, že stratu manžela pociťuje dlhodobo. Chýba jej pri každodenných činnostiach v starostlivosti o domácnosť. Najťažšie sú vianočné sviatky, Štedrý večer preplačú. Taktiež pociťuje stratu finančného príjmu. V súvislosti s dopravnou nehodou má predpísané lieky na ukľudnenie, ktoré berie nepravidelne. Požadovanú sumu 25.000,- Eur mieni použiť na opravu domu, kúrenie, nákup dreva, uhlia. Trest uložený žalovanému 1/ v súčasnosti považuje za primeraný, má za to, že žalovaný 1/ sa potrestal sám. Žalobca 1/ si nevie predstaviť, ako by bolo možné preukázať citové väzby. Nebohý im v každom kroku chýba, najťažšie sú sviatky, ktoré preplačú.

10. Žalobca 2/ poukázal na to, že s mamou a otcom boli len traja, všetko riešili spoločne, chodievali na spoločné výlety po Slovensku, otec rád šoféroval. Mali spoločné záujmy, chodievali sa pozerať na motoristické závody. Veľmi jej chýba, vždy jej vedel poradiť, alebo opraviť závady. Požadovanú sumu by použil na opravu a údržbu domu, práce okolo domu, nakoľko na všetko, čo dokázal opraviť otec, si musia teraz volať opravárov a robotníkov. Uviedol, že žalovaný 1/ sa mu neospravedlnil, ospravedlnil sa len jej matke. Poukázal na to, že hoci nenavštívili psychológa alebo psychiatra neznamená, že citovo nestrádajú. To, že chodia do práce je z dôvodu, že si nemôžu dovoliť zostať bez práce. Celý život boli traja a v okamihu po nehode zostali dvaja.

11. Žalovaný 1/ uviedol, že celá situácia je mu ľúto, nie je mu jedno, čo sa stalo. Na miesto nehody každoročne nosí kvety. Zdôraznil, že rýchlosť neporušil. Sám má závažné problémy v živote, je na invalidnom dôchodku. Keby mal peniaze, žalobcom by ich hneď dal. Jeho situácia je taká, že nemá úspory, spláca spotrebný úver. Rok a pol sa liečil a pracoval len občas, brigádne. Ospravedlnenie myslel úprimne, s touto situáciu žije 4 roky a keby mohol, vymení svoj život za život zosnulého. Pri nehode bol zranený aj on, odvtedy je na invalidnom dôchodku. Zo začiatku mal problémy s nespavosťou, snívalo sa mu o nehode. Psychológa a ani psychiatra nenavštívil.

12. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

13. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

14. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
15. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

16. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

17. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

18. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

19. Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

20. Podľa § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

21. Podľa § 428 Občianskeho zákonníka, svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

22. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

23. Podľa § 1 ods. 1 Zákona o PZP upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa § 2 písmeno f/ citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie poisteným ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti.

24. Podľa § 4 ods. 1 Zákon o PZP sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

25. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

26. Podľa § 15 ods. 1, 2 Zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

27. Vzhľadom na vznesenie námietky premlčania súd pristúpil k skúmaniu jej dôvodnosti, pretože dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať. Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 1. mája 2005, sp. zn. 1 Cdo/148/2004).

28. Podľa § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

29. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

30. K námietke premlčania nárokov uplatňovaných v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka je potrebné uviesť, že sa premlčujú vo všeobecnej trojročnej lehote, ako to vyplýva z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o § 15 ods. 2 Zákona o PZP, z tohto ustanovenia nemožno vyvodiť, že by sa nárok, ktorý sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej lehote rovnako v prípade, ak je uplatnený voči poisťovni, ako aj v prípade, že si poškodený uplatnil nárok priamo proti škodcovi. Medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s právom únie patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo. Zákon o PZP bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou EP a Rady 2009/103/ES. Keďže zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice (C-22/12 ESD). Počiatok plynutia všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby (poukaz na Uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/265/2009). Premlčacia doba začala plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. K dopravnej nehode a úmrtiu došlo dňa 08.06.2015, žalobný návrh na náhradu nemajetkovej ujmy bola súdu doručená dňa 02.05.2018, teda žalobný návrh bol riadne uplatnený v priebehu plynutia premlčacej doby.

31. Žalobcovia si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili proti žalovanému 1/ ako osobe právoplatne uznanej vinnou zo spáchania prečinu usmrtenia a zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví a žalovanému 2/, ktorý bol poisťovateľom motorového vozidla vo vlastníctve žalovaného 1/, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda.
32. V prejedávanej veci sa žalobcovia domáhajú priznania nemajetkovej ujmy vzniknutej neoprávneným zásahom do ich súkromia tým, že dňa 08.06.2015 pri dopravnej nehode došlo k úmrtiu K. S., ktorý bol manželom žalobcu 1/ a otcom žalobcu 2/. Dopravnú nehodu spôsobil žalovaný 1/ ako vodič. Menovaný bol Trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. XT/XX/XXXX-XXX L. O.M. XX.XX.XXXX uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa §

149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Zodpovednosť žalovaného 1/ je zodpovednosťou prevádzateľa motorového vozidla za škodu. Skutočnosť, že motorové vozidlo patrilo žalovanému 1/ v priebehu konania nikto nespochybnil. Zodpovednosť prevádzateľa vyplýva zo špeciálnych ustanovenia § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ktoré zákonné ustanovenie stanovuje osobitnú zodpovednosť pri prevádzke motorového vozidla. Ustanovenie § 420 Občianskeho zákonníka stanovuje všeobecnú zodpovednosť za vzniknutú škodu v súvislosti s porušením právnej povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka, ktorá má prevenčný charakter. Teda zodpovednosť žalovaného 1/ je nespochybniteľná. Nespochybniteľné bolo aj zistenie, že žalovaný 1/ pre prípad, že v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla, ktoré prevádzkoval, spôsobí škodu, bol poistený u žalovaného 2/ podľa § 4 Zákona o PZP, keď mal riadne uzatvorenú zmluvu so žalovaným 2/.

33. Nemajetková ujma je ujmou v osobnej sfére poškodeného. Na práva v osobnej sfére poškodeného nesleduje navrátenie do pôvodného stavu, či poskytnutie poškodenému peňažné zadosťučinenie, ale predstavuje určité spravodlivé zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. V tomto prípade bolo potrebné ustáliť, či skutočne škoda na zdraví v sebe zahŕňa podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP aj nemajetkovú ujmu, ktorú si žalobcovia uplatňujú podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Strata života najbližšieho príbuzného je spojená s negatívnym dopadom v emočnej, citovej, teda nemajetkovej sfére príbuzných a na ich psychické zdravie. V takýchto situáciách vzniká škoda, resp. ujma aj v psychickej rovine.

34. Náhrada ujmy je ako terminus technicus v súkromnom práve určitá anomália, principiálne ide o škodu, a to buď majetkovú alebo nemajetkovú. Škoda zahŕňa nielen zníženie majetku a ušlý zisk, ale aj nemajetkovú škodu (nemajetkovú ujmu). Vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 písm. a/ Zákona o PZP je zrejmé, že poistné krytie zahŕňa i škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Citovaný právny predpis výslovne nevylučuje náhradu nemajetkovej ujmy, keď v tejto súvislosti je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu, keď pod pojmom ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma aj nemajetková, spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

35. Podľa § 15 ods. 1 Zákona PZP poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Spornou otázkou je skutočnosť, či povinné zmluvné poistenie sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy, a či je daná pasívna legitimácia žalovaného 2/ vyplývajúca z § 15 ods. 1 Zákona o PZP. V zmysle Rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12 zo dňa 24.10.2013 sa právne predpisy členských štátov, ktoré sa týkajú poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám, obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Na základe toho dospel súd k záveru, že pre posúdenie okolnosti, či povinné zmluvné poistenie sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy je podstatné, či vnútroštátne právo umožňuje priznať náhradu nemajetkovej ujmy pre pozostalé osoby bez ohľadu na to, či toto právo je upravené v ustanoveniach týkajúcich sa náhrady škody alebo v inej časti Občianskeho zákonníka. Vnútroštátne právo Slovenskej republiky umožňuje s poukazom na § 11 a 13 Občianskeho zákonníka priznať aj náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým osobám a za eurokonformný výklad, prihliadajúc pritom na zmysel a cieľ smernice Rady týkajúcej sa poistenia zodpovednosti za prevádzku motorových vozidiel, možno považovať taký výklad pojmov náhrady škody, resp. škoda na zdraví, ktorá v sebe zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy. Nakoniec aj poistený uzatvára zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel s legitímnym očakávaním, že v prípade, ak prevádzkou motorového vozidla vznikne akákoľvek škoda túto na základe poistnej zmluvy uhrádza poisťovňa. Podľa názoru súdu výklad, ktorý by pripúšťal, že z povinného zmluvného poistenia bude uhradená iba škoda na majetku, prípadne škoda na zdraví, ktorá je v porovnaní s náhradou nemajetkovej ujmy v nižšom rozsahu, bol by v rozpore s cieľom citovaných smerníc aj z dôvodu, že vymáhanie nemajetkovej ujmy by sa pre poškodených stalo oveľa ťažšie dostupným. Súd preto dospel k záveru, že povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je upravená vo vnútroštátnom práve.

36. Za stavu, že právo umožňuje žalobcom požadovať náhradu nemajetkovej ujmy je dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Právna

úprava, ktorá by tomuto odporovala, bránila by naplneniu cieľa Smerníc EÚ a takáto právna úprava sa nesmie použiť (Simmenthal C - 106/77). Ak Slovenská republika má regulovanú náhradu nemajetkovej škody (ujmy), potom vo svetle rozsudku Súdneho dvora musí poistné krytie dopadať aj na takúto úpravu.

37. K námietkam žalovaného 2/ súd uvádza, že sú mu známe argumenty iných súdov o neexistencii pasívnej legitimácie poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 301/2012). Vo vzťahu k odlišnému právnemu názoru v iných súdnych konania a k obrane žalovaného 2/ v tom zmysle, že vnútroštátne právo nezakladá povinnosť poisťovne nahradiť nemajetkovú ujmu z povinného poistenia, súd zdôrazňuje a poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ rozsudkom z 24.10.2013 vo veci C - 22/12 Haasová/Perik/Holingová. Podľa záverov Súdneho dvora čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972, čl. 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady 84/5/ EHS z 30.12.1983 a čl. 1 ods. 1 tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990 sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám, obetí usmrtených pri dopravnej nehode, aj jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

38. Keďže pojem škoda uvedený v čl. 1 bod 2 prvej smernice nie je presnejšie vymedzený, nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody, akou je nemajetková ujma, majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu mali by sa vylúčiť z tohto pojmu (bod 58 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12). Keďže zodpovednosť poisteného, ktorá vyplýva z ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice (bod 57 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12). Ak teda vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Účastníkom tohto poistného vzťahu je žalovaný 2/ a z toho vyplýva dôvodnosť jeho pasívnej legitimácie v prebiehajúcom konaní. Treba zdôrazniť, že unijné právo vzťahy ohľadne náhrady škody nereguluje. Harmonizácia sa týka až následného poistného krytia náhrady utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju vnútroštátne právo priznáva. Poistenie zodpovednosti teda kryje za splnenia ostatných podmienok v ods. 4 § 4 Zákona o PZP aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 citovaného zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky s tým súvisiace.

39. V tejto súvislosti súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 16.12.2015 sp. zn. III.ÚS 646/2015, ktorý uvádza, že z obsahu rozsudku Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-22/12 vyvodil, že vnútroštátne právo prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenej prevádzkou motorového vozidla.

40. Solidarita žalovaného 1/ a žalovaného 2/ je daná tým, že poškodený si môže uplatniť nárok proti ktorémukoľvek subjektov, teda voči prevádzateľovi motorového vozidla, alebo voči poisťovni prevádzateľa motorového vozidla, s ktorým ma prevádzateľ motorového vozidla zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, alebo môže sa rozhodnúť, že si nárok voči obidvom subjektom uplatní súčasne. V takom prípade osobitnou povahou plnenia, keď plnenie môže byť poskytnuté poškodenému len raz a jedným zo subjektov vyplýva solidarita žalovaného 1/ a žalovaného 2/. Žalobcovia môžu si uplatniť právo na náhradu nemajetkovej ujmy buď podľa Občianskeho zákonníka alebo podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu, alebo z obidvoch právnych predpisov súčasne, v takom prípade však, ale zodpovednosť žalovaných subjektov je solidárna.

41. Výšku uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd určil posúdením dokazovaním zistených skutočností. Strata najbližších rodinných príslušníkov sa odrazila na živote blízkych osôb a to žalobcu 1/, ktorý bol manželkou obete dopravnej nehody a na živote žalobcu 2/, ktorý bol dcérou obete dopravnej nehode. Z obsahu spisového materiálu a z výpovede žalobcov vyplýva, že každý jeden zo žalobcov mal k obeti dopravnej nehody veľmi intenzívny citový rodinný vzťah, vytvorené silné

citové puto. To, že to nevedeli vyjadriť správnymi slovami, ako si predstavovali žalovanými, neznamená to, že ich náhla strata blízkeho človeka dostatočne podľa predstav žalovaných nezasiahla. Zomrelý žil v najbližších rodinných vzťahoch so žalobcami, kedy išlo vlastne o manžela a otca žalobcov, pričom išlo o malú zomknutú rodinu, kedy zomrelý nemal iných blízkych príbuzných. Žili vzájomne jeden pre druhého. Celá rodina, žalobcovia, boli finančne závislí od príjmu zosnulého otca rodiny, ktorý stmeľoval rodinu. Žalobcovia vo vzťahu k nebohému sýtili svoje emočné potreby blízkymi a veľmi úzkymi kontaktmi, kedy usmrtenie pri dopravnej nehode spôsobilo zánik týchto rodinných väzieb a zmenšenie väzieb celkovej rodiny o časť, ktorá je nenahraditeľná, nenapraviteľná a ktoré nebohý podstatným spôsobom ovplyvňoval aj celkové dianie u žalobcov a v najbližšom rodinnom kruhu. Vzťahy medzi žalobcami a nebohým boli na tak vysokej úrovni, že žalobcovia sa snažili situáciu, ktorá nastala v rodine, prekonať vzájomnou podporou, súdržnosťou, dokonca uprednostnením vzájomných kontaktov pred vyhľadávaním lekárskej pomoci, prípadne preukázateľnej liečby z tejto emočnej záťaže. Psychická bolesť, ktorá nastala u žalobcov pri strate veľmi blízkeho človeka, teda manžela a otca, vo všeobecnosti je vnímaná ako neznesiteľná, fyzická obmedzujúca vo všetkých aktivitách pozostalého. Súd má na základe vykonaného dokazovanie za to, že u žalobcov je dané právo na primerané finančné zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu, ktorú výšku stanovil tak, že odráža intenzitu zásahu do práv žalobcov. Táto náhrada za nemajetkovú ujmu nie je paušalizovaná, nie je stanovená nad rámec bežného rozhodovania o obdobných nárokoch. Je potrebné prihliadnuť aj na to, že nárok v danom prípade vzhľadom na značnú psychickú bolesť, ktorá nastala u žalobcov, ktorí tvorili členov veľmi súdržnej rodiny s nebohým vzájomne spoločne na seba naviazanými. Výška predstavuje odčinenie útrap žalobcov peňažnou náhradou a má satisfakčný, ale aj preventívny charakter a vychádza zásadne z objektívnej zodpovednosti a nevyžaduje si zavinenie. Vzhľadom na všetky tieto okolnosti a na princíp proporcionality vychádzajúci z porovnania čiastok priznaných v iných konaniach s cieľom dosiahnuť relatívnu spravodlivosť k priznanej nemajetkovej ujme žalobcom, má súd za to, že priznaný nárok aspoň z časti môže sanovať psychickú bolesť u žalobcov zo straty najbližšieho príbuzného, s ktorým žili v úzkej rodine, vzájomne prepojenej emocionálne a ekonomicky. Vo zvyšnej časti, t.j. v časti prevyšujúcej sumu 15.000,- Eur na každého zo žalobcov, súd žalobu ako čiastočne nedôvodnú zamietol.

42. Lehotu na splnenie uloženej povinnosti určil žalovaným v súlade s § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) s poukazom na skutočnosť, že žalovaní nepožiadali o povolenie splniť si povinnosť v inej ako zákonom stanovenej lehote.

43. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p., v spojení s § 262 ods. 2 C.s.p., v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Po porovnaní pomeru úspechu strán sporu súd konštatuje, že žalobcovia sú úspešnejšou stranou sporu, a preto priznal žalobcom právo na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 20 % (úspech žalobcov vypočítaný 30.000,-Eur/50.000,- Eur x 100, t.j. 60 % - úspech žalovaných 40 %). O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.